

Verhalen van hoop*

Bijbelverhalen als bron voor inspiratie en geloof

Aan de hand van negen bijbelgedeelten worden deelnemers uitgenodigd om die op hun eigen manier te benaderen en te ontdekken waar het verhaal gaat stromen en in beweging zet.

De genoemde liederen komen uit *Liedboek, zingen en bidden in huis en kerk*, uitgave Liedboek BV.

* ontwikkeld in de Protestantse Gemeente Doetinchem door ds. Ina Veldhuizen

Voorwoord

Houd je hoofd omhoog, steek je borst naar voren. Je gaat het redden.

Soms treedt de duisternis in, maar altijd volgt de ochtend...

Bewaar de hoop.

Jesse Jackson

Hoop is de levensadem van de ziel. Zonder hoop is er geen leven. Hoop zet mensen in beweging. Veel verhalen uit de Bijbel worden gedragen door hoop. Het belangrijkste verhaal uit de Schrift is barstensvol hoop: Christus die opstaat uit de dood. Er is geen duister zo donker, of God is daar en plant zijn zaadjes van hoop. De zaadjes liggen soms op of naast het asfalt van de weg, maar weten door hun levenskracht een weg naar het licht te vinden en doen het asfalt splijten. In de gemeente van Christus vieren we dat God ons leven kleurt met hoop.

Dit materiaal bevat bijbelgedeelten die op verschillende manieren laten zien hoe hoop zich een weg baant. Nu zijn dit soms wel duistere bijbelgedeelten, en dat kan niet anders. Hoop schittert op z'n mooist als de situatie vol duisternis en crisis is. De verhalen uit de Bijbel zijn soms weerbarstig. Net als het echte leven. Het gaat over gewone mensen in heftige omstandigheden. Het gaat over mensen die mooie keuzes maken, maar soms ook verwerpelijke. Net als in het echte leven. God wriemelt zijn licht daardoorheen. Het zijn verhalen van hoop omdat God dankzij mensen, maar ook heel vaak ondanks mensen, toch met zijn licht weet te schijnen. God gaat zijn gang door deze wereld, al ritselend en wriemelend door al onze goede en bedenkelijke bedoelingen en handelingen heen. Dat geeft hoop!

Bijeenkomst 1 – Ontmoeting en kennismaking

Ontmoeting

We staan aan het begin van een nieuw seizoen. Mogelijk kennen niet alle deelnemers elkaar. Begin daarom met een kennismakingsrondje.

Lied en gebed

Zing lied 427, 'Vonkje van hoop' en spreek daarna een gebed uit.

Introductie op het thema

De Tsjechische schrijver (dissident, politicus en president) Václav Havel heeft geschreven over hoop. Bij zijn tekst staan we stil:

De weg van de hoop

Diep in onszelf dragen we hoop: als dat niet het geval is, is er geen hoop.

Hoop is de kwaliteit van de ziel en hangt niet af van wat er in de wereld gebeurt.

Hoop is niet te voorspellen of vooruit te zien. Het is een gerichtheid van de geest, een gerichtheid van het hart, voorbij de horizon verankerd.

Hoop in deze diepe krachtige betekenis is niet hetzelfde als vreugde omdat alles goed gaat, of bereidheid je in te zetten voor wat succes heeft.

Hoop is ergens voor werken omdat het goed is, niet alleen omdat het kans van slagen heeft.

Hoop is niet hetzelfde als optimisme, evenmin overtuiging dat iets goed zal aflopen. Wel de zekerheid dat iets zinvol is afgezien van de afloop, het resultaat.

>> Wat vindt u onduidelijk of begrijpt u niet? Probeer samen een antwoord te bedenken.

>> Wat spreekt u aan?

>> Waar hebt u moeite mee?

>> Wat wilt u meenemen van dit gedicht als u met 'Verhalen van hoop' aan de slag gaat?

In gesprek met de Bijbel

In de verhalen in de Bijbel die allemaal iets hoopvol in zich hebben zult u zien dat hoop juist ontspringt daar waar de situatie donker is. Crisis is vaak een broedplaats van de hoop. Zoals Václav Havel schrijft: *Hoop is een gerichtheid van de geest, een gerichtheid van het hart, voorbij de horizon verankerd.*

Opdracht

* Bijeenkomsten 2 tot en met 10 gaan over negen verschillende bijbelverhalen (geel gearceerd). Verdeel die verhalen onder de deelnemers. Laat een ieder het verhaal voor zichzelf lezen en als iedereen klaar is, laat iedereen dan het verhaal kort vertellen aan de groep. Geen punt als het niet volledig is. Ook is het niet erg als het verhaal niet helemaal duidelijk is. De bedoeling is dat er als het ware een tipje van de sluier van de verhalen voor het komende seizoen opgelicht wordt.

* Bespreek in groepjes van twee of drie de onderstaande vragen:

- Welk bijbelgedeelte vind je, op het eerste gezicht, het meest hoopvol? En waarom?

- Welk bijbelgedeelte staat ver bij je vandaan? En waarom?

- Welk bijbelgedeelte fascineert je het meeste? En waarom?

Stille tijd

Wie hoopt er nog op wat hij al kan zien? Maar als wij hopen op wat nog niet zichtbaar is, blijven we in afwachting daarvan volharden. (Romeinen 8:24b-25)

Open uw hart en ontvang het als een woord van God. Wees vijf minuten stil en vraag u af wat de Geest u wil zeggen, of als u het anders wilt zeggen: wat roept deze tekst bij u op? Geef elkaar daarna gelegenheid om te delen wat u ontvangen hebt.

Afronding

Zing lied 657, 'Zolang wij ademen' of lied 686, 'De Geest des Heren heeft'.

Bijeenkomst 2 – Psalm 42

Ontmoeting

Lied en gebed

Zing lied 942, 'Ik sta voor U in leegte en gemis' en spreek daarna een gebed uit.

Introductie op het thema

Hoop schittert vooral als de omgeving of omstandigheden duister zijn. Hoop wringt zich dan naar voren en doet leven. Havel zegt: "Het is een gerichtheid van de geest, een gerichtheid van het hart, voorbij de horizon verankerd."

In Psalm 42 staat vooral het verlangen naar God centraal. God die voorbij onze horizon is.

In gesprek met de Bijbel

Bij Psalm 42 hoort Psalm 43. In sommige Hebreeuwse handschriften worden deze twee psalmen ook wel als één psalm gezien. Als je de psalmen achter elkaar leest, zie je dat Psalm 43 eindigt met een vers (vers 5) dat ook in Psalm 42 voorkomt (namelijk vers 6 en 12). Hier bespreken we Psalm 42, met soms elementen uit Psalm 43.

Het verlangen (vers 1-3)

De dichter smacht naar God. Hij vergelijkt zichzelf met een hinde die smacht naar water. Het kan zijn dat er een jager achter het dier aan zit. Ook kan de hinde smachten omdat het droog is in de woestijn.

De dichter verlangt naar God en vraagt zich af wanneer hij 'nader mag komen en Gods gelaat mag aanschouwen'. De dichter zal hierbij aan de tempel in Jeruzalem hebben gedacht, daar zou hij tot God kunnen naderen (vergelijk vers 5 en Psalm 43:3,4). Maar daar is hij nu ver van verwijderd, want de berg Hermon waar de rivier de Jordaan ontspringt, ligt aan de noordgrens van Israël (locatie van de top Misar is onbekend).

>> Roept het verlangen van de dichter herkenning op of niet? En zo ja, waar verlangt u dan naar?

Bron van wanhoop

Mensen rond de dichter slaan steeds op hetzelfde aambeeld door hem te vragen: waar is dan je God? Hij spreekt over de 'hoon van zijn belagers' en in Psalm 43:1 omschrijft hij die belagers verder: 'een liefdeloos

volk, vol list en bedrog'. Ze zijn een 'vijand' voor hem (Psalm 43:2). Ook in deze tijd kunnen veel mensen het aan je vragen: waar is je God? Of de vragen komen indirecter op je af als je de media volgt. Soms reiken wetenschappers die vraag aan door te zeggen dat je het bestaan van God niet kunt bewijzen. Andere keren zijn het *opinion leaders* of cabaretiers die schamperen over God. Of de vraag komt van heel dichtbij via vrienden, familie of anderen in je omgeving.

>> Hoe gaat u ermee om als veel stemmen op u afkomen die vraagtekens zetten bij het bestaan van God?

Bij de dichter is de vraag verder ingekleurd, omdat mensen die die vraag aan hem stellen er ook een vrijbrief in zien voor onrecht. Een God die recht doet zien ze nergens, en bereikt hen ook niet om hen te inspireren om het goede te doen.

(Zelf)hulp

De dichter is terneergeslagen. Zijn tranen zijn zijn voedsel voor dag en nacht, zijn ziel is bedroefd en onrustig. Golven slaan over hem heen. Je ziet hem in deze psalm heen en weer gaan. Dan zingt hij hoe terneergeslagen hij is en even later probeert hij zichzelf weer op te peppen. Hij doet dat op een paar manieren:

A. Hij roept een herinnering naar boven. Hij denkt terug aan die tijd dat hij met vele anderen naar het huis van God ging en onderdeel was van een feestvierende menigte. In de bijbelse traditie worden mensen vaker opgeroepen om de verhalen van weleer zich te herinneren, want die verhalen zeggen iets over God. Die verhalen kunnen dan helpen om God voor ogen te stellen en helpen te voorkomen om niet te verzinken in het heden.

B. Hij spoort zichzelf aan om op God te hopen, in de verwachting dat hij ooit God weer zal prijzen.

C. Hij brengt zich een tekst te binnen. Vers 9 is een apart vers in dit geheel ('Overdag bewijst de HEER mij zijn liefde, 's nachts klinkt een lied in mij op, een gebed tot de God van mijn leven'). Dat zou weleens uit een liturgie kunnen komen die de dichter kende. Het is alsof de dichter zich deze tekst te binnen brengt om zich te midden van ellende op te trekken aan deze tekst. Het spoort hem aan om oog te blijven houden voor Gods liefde overdag en zich in de nacht misschien wel te richten op een lied dat hij zou kunnen zingen dwars door zijn tranen heen.

>> Wat vindt u van deze drie manieren die de dichter gebruikt om zichzelf moed in te spreken?

>> Als u zelf terneergeslagen bent, wat doet u dan om uzelf op te peppen?

>> Als u naar aanleiding van Psalm 42 een verhaal van hoop van nu zou mogen vertellen, wat zou dat zijn?

Stille tijd

Wat ben je bedroefd, mijn ziel, en onrustig in mij. Vestig je hoop op God, eens zal ik hem weer loven, mijn God die mij ziet en redt. (Psalm 42:12)

Open uw hart en ontvang het als een woord van God. Wees vijf minuten stil en vraag u af wat de Geest u wil zeggen of als u het anders wilt zeggen: wat roept deze tekst bij u op? Geef elkaar daarna gelegenheid om te delen wat u ontvangen hebt.

Afronding

Zing Psalm 42, 43 of 63, lied 895, 'Wij gaan de nacht door' of lied 647, 'Voor mensen die naamloos'.

Volgende keer

De volgende bijeenkomst gaat over het verhaal van David en Goliath, 1 Samuël 17. Dit is een lang gedeelte. Spreek met elkaar af wie het hele hoofdstuk van tevoren leest en de niet-gelezen gedeeltes in eigen

woorden kan samenvatten tijdens de volgende bijeenkomst.

Bijeenkomst 3 – 1 Samuël 17

Ontmoeting

Lied en gebed

Zing lied 756, 'Laat komen, Heer, uw rijk' en spreek daarna een gebed uit.

Introductie op het thema

'Een pessimist ziet in elke kans de moeilijkheden. Een optimist ziet in elke moeilijkheid de kansen.'
Winston Churchill (1874-1965)

>> Als u naar uzelf kijkt, wat is dan uw natuurlijke insteek? Ziet u eerder moeilijkheden of mogelijkheden?

In gesprek met de Bijbel

1 Samuël 17 is een lang hoofdstuk. Wellicht te lang om in zijn geheel te lezen. Bespreek enkele gedeelten in deze bijeenkomst.

Moeilijkheden (1-11, 23-30)

Het volk van de Filistijnen daagt het volk van Israël uit. Ze hebben een reusachtige strijder in hun midden, Goliat. Zijn beschrijving is indrukwekkend: hij is ruim drie meter lang, draagt een schubbenpantser van rond de vijftig kilo. De vraag is wie het gevecht met hem aan durft te gaan. Niemand uit het leger van Israël meldt zich. Als David eten komt brengen voor zijn broers in het leger, informeert hij wat er aan de hand is. De hoon en beschimpingen van Goliat raken hem, want Goliat bespot zijn God als hij denkt dat niemand uit Israël hem zou kunnen verslaan. Goliat houdt dan geen rekening met de God van Israël. Davids verontwaardiging lijkt nieuw te zijn in het kamp van Israël, want daar is iedereen vooral bang (vers 23-30). Zijn broers reageren gepikeerd op hem. En wie weet had dat ook nog te maken met een eerder verhaal. De broers van David waren niet gezalfd als opvolger van koning Saul, maar de jongste uit het gezin, David, wel (zie 1 Samuël 16:1-13). Goliat is enorm, maar de verontwaardiging van David is groter.

>> Hebt u het weleens meegemaakt dat u grote moeilijkheden of problemen zag, maar dat uw verontwaardiging die daardoor opgeroepen werd nog groter was? Vertel eens.

David en zijn broers hebben een geschiedenis met elkaar. Die gezamenlijke geschiedenis is er wellicht de oorzaak van dat de broers van David zich als mensen ontpoppen die de jongste in het gezin klein proberen te houden. Als iemand een nieuw gezichtspunt naar voren brengt, kunnen mensen dit in de kiem smoren door bezwaren. Deze bezwaren kunnen soms ingegeven worden door oneigenlijke redenen.

>> Welke van die oneigenlijke redenen zou u kunnen noemen? Met welke hebt u zelf weleens te maken gehad? Welke merkt u bij uzelf?

Met God het onmogelijke doen (31-40)

David heeft als herder allerlei ervaringen opgedaan met gevaar. Hij weet wat hij moet doen om een beer of een leeuw te verjagen als die een gevaar voor de kudde vormt. Nu David merkt dat Goliat zijn God bespot en hij daardoor erg geraakt is, wil hij zijn kracht en kwaliteiten inzetten. Zijn diepe verontwaardiging en het vertrouwen op God geven zijn kracht en kwaliteiten vleugels. Geen vijand is voor

hem te groot.

>> Hebt u weleens meegemaakt dat u door te vertrouwen op God dingen durfde die u anders niet voor mogelijk had gehouden en uw gaven/kwaliteiten zo een grotere kracht kregen dan u had gedacht? Of hebt u dit weleens bij anderen gezien? Deel deze verhalen van hoop met elkaar.

Ruimte geven voor kansen

Er is maar één David, een jonge herder die kansen ziet. De rest van het Israëlitische kamp ziet vooral de moeilijkheden. Niet iedereen hoeft een David te zijn. De kunst is voor degenen die niet zo snel mogelijkheden zien, iemand die wel een kans ziet, ruimte te geven en te ondersteunen.

>> Hoe gaat u ermee om als u zelf moeilijkheden ziet, terwijl iemand anders een kans ziet? Is het mogelijk om iemand te steunen die een kans ziet, terwijl u zelf vooral moeilijkheden ziet? Zo ja, hoe dan?

Stille tijd

'Leeuwen en beren heb ik verslagen en die onbesneden Filistijn zal het net zo vergaan, omdat hij de gelederen van de levende God heeft beschimpt!' (1 Samuël 17:36)

'Ga dan,' zei Saul tegen David, 'en moge de HEER je bijstaan.' (1 Samuël 17:37b)

Twee gedeeltes voor de stille tijd. Maak een keuze waar u zich op wilt richten. Vers 36 richt zich op de kracht die de verontwaardiging kan los roepen. Vers 37b richt zich meer op de ondersteuning aan iemand die een kans ziet. Wellicht goed om de tekst te kiezen die een houding beschrijft die het minst bij u past.

Open uw hart en ontvang het als een woord van God. Wees vijf minuten stil en vraag u af wat de Geest u wil zeggen of als u het anders wilt zeggen: wat roept deze tekst bij u op? Geef elkaar daarna gelegenheid om te delen wat u ontvangen hebt.

Afronding

Zing lied 922, 'In der Welt habt ihr Angst', lied 974, 'Maak ons uw liefde, God, tot opmaat', lied 657, 'Zolang wij ademen', lied 891, 'Heer, ik kom tot U', lied 675, 'Geest van hierboven' of lied 912, 'Neem mijn leven, laat het Heer'.

Bijeenkomst 4 - 2 Samuël 21

Ontmoeting

Lied en gebed

Zing lied 1008, 'Rechter in het licht verheven' of lied 1010, 'Geef vrede, Heer, geef vrede' en spreek daarna een gebed uit.

Introductie op het thema

Door oorlogen en gevechten in Syrië en het geweld waarmee we uit verschillende werelddelen geconfronteerd worden, kunnen bijbelgedeelten soms heel dichtbij komen. De wreedheid die we lezen in sommige verhalen van het Oude Testament zien we in het nieuws als een hedendaagse realiteit. Je kunt

de neiging hebben om je daar met afschuw van af te keren. Het Oude Testament laat echter zien dat ook daar mensen leven met God, hem voor het karretje spannen, de lof toezingen en bidden. Het is moeilijk voor ons om huidige situaties te duiden, net zo goed als het moeilijk is om in sommige verhalen van het Oude Testament de stem van God op het spoor te komen. Door al het gekonkel van mensen heen ritselt God zich een weg en licht Hij her en der op. Er is geen situatie of leven waar Hij zich niet mee inlaat of zich wil laten kennen. En niet vaak op een onverwachte manier.

>> Weet u een voorbeeld van een situatie die niet mooi was, maar waar doorheen u toch God hebt zien ritselen?

In gesprek met de Bijbel

Lees 2 Samuël 21:1-14

De Heilige Schrift is geen boek met een beschrijving van heiligenlevens. Het is een boek waarin we lezen hoe God een spoor trekt dwars door allerlei onheilige levens en situaties heen. De grote koning David komt er, naarmate zijn leven vordert, niet goed op te staan. Zijn start als musicerende herdersjongen die de jongste was in het gezin en toch gezalfd werd tot koning, en zijn overwinning op de reus Goliat hebben hem tot een 'man naar Gods hart' gemaakt. Zo leek hij op God als goede Herder. Maar die zuiverheid kan hij niet vasthouden in de loop van zijn leven. De Bijbel is pijnlijk eerlijk in de portretten die het schildert van mensen, ook van personen die 'mens naar Gods hart' zijn.

>> Hoe zou u het vinden als dergelijke lastige verhalen en portretten niet in de Bijbel zouden staan? Wat denkt u dat de functie is dat deze verhalen en portretten er wel in staan?

Stille tijd

Rispa, de bijvrouw van Saul, spreidde een kleed op de rotsen en bleef daar van het begin van de oogsttijd totdat de eerste herfstregens vielen om overdag de aasvogels van de lijken te verjagen en 's nachts de wilde dieren. (2 Samuel 21:10)

Rispa bleef...

Lees de tekst helemaal en sta stil bij deze twee woorden:

Open uw hart en ontvang het als een woord van God. Wees vijf minuten stil en vraag u af wat de Geest u wil zeggen of als u het anders wilt zeggen: wat roept deze tekst bij u op? Geef elkaar daarna gelegenheid om te delen wat u ontvangen hebt.

Afronding

Zing lied 1009, 'O lieve Heer, geef vrede', lied 462, 'Zal er ooit een dag van vrede' of lied 767, 'De toekomst van de Heer is daar'.

Bijeenkomst 5 - Openbaring 12:1-6

Ontmoeting

Lied en gebed

Zing lied 801, 'Door de nacht van strijd en zorgen' en spreek daarna een gebed uit.

Introductie op het thema

Openbaring is een speciaal boek. Het is een boek dat velen ertoe verleid heeft op zoek te gaan naar geheime boodschappen over het naderende einde van de wereld. Maar Openbaring is geen boek waarin geheime toekomstvoorspellingen zitten. Openbaring is een boek voor de christelijke gemeente die in zwaar weer zit en Johannes wil die bemoedigen met een brief waarin hij de verbeelding aanspreekt. Die verbeelding is doorspekt met beelden en verwijzingen naar het Oude Testament en uit toenmalige andere apocalyptische boeken. Vanuit een zwartgallige wanhoop wil Johannes een troostende brief schrijven en zeggen dat de wanhoop niet het einde is, maar dat God vanuit de hemel reddend ingrijpt op aarde. De kunst is bij eerste lezing van dit boek, en hoofdstuk 12 in het bijzonder, je mee te laten nemen door het verhaal en de beelden, net zoals je bij de *Lord of the Rings* (*In de ban van de ring*, Tolkien) en de boeken van Harry Potter ook bereid bent als lezer om mee te gaan in het verhaal, zonder je steeds af te vragen: kan dit wel? Door het verhaal en de beelden in *Lord of the Rings* of de boeken van Harry Potter kom je uiteindelijk bij een boodschap uit dat het goede het kwade overwint.

>> Leest u boeken of kijkt u films als bijvoorbeeld *Lord of the Rings* of Harry Potter? En hoe vindt u dat? Kunt u erin meekomen of juist niet?

In gesprek met de Bijbel

Zonder meteen op alle beelden in te gaan eerst een vraag. Stel uzelf eens voor dat u net als de gemeente toen in een heftige situatie zou zitten. Hoe zou zo'n tekst dan bij u binnenkomen?

De vrouw

Johannes schildert een vrouw met hemelse allure. Ze is versierd met zon, maan en sterren. En net als in Genesis 1 zijn de zon, maan en sterren geen goden die haar leven bepalen maar versieringen die haar grootheid weergeven. En de versieringen drukken iets uit dat het een persoon is van kosmische grootheid. Deze vrouw is de gemeenschap die bij God hoort door de loop van de tijd. Voor het verbondsvolk Israël wordt het beeld van de vrouw ook gebruikt, denk bijvoorbeeld aan de 'dochter Sion' (of 'vrouw Sion' Sefanja 3:14), of aan de 'vrouw van God' (vergelijk Hosea 2:22). Na de komst van Christus is die gemeenschap die bij God hoort uitgebreid met mensen uit allerlei volken. Paulus noemt die gemeenschap ook wel de 'vrouw van Christus' (vergelijk Efeze 5:21-33). En niet te vergeten, Maria, de moeder van Jezus, wordt in de traditie ook wel hét beeld van de gemeente van Christus genoemd. Ze heeft een grote allure, ze baart een kind, hét Kind, en is in grote nood.

>> Hoe is dat voor u dat de gemeenschap die bij God hoort, zo getekend wordt?

De draak

De draak is verwoestend. En het loert naar hoe het de vrouw, en het kind in het bijzonder, kapot kan maken. De beschrijving is angstaanjagend, want de draak neemt een derde van de sterren aan de hemel mee in zijn destructie. De draak kan groot zijn. Het kunnen wereldmachten zijn die op demonische wijze van alles kapot kunnen maken. Het kunnen verschuivende verhoudingen zijn in de maatschappij die wegmaaien wat klein en kwetsbaar is. Het kunnen krachten zijn in jezelf waar je je nauwelijks tegen kunt verweren en die veel stuk kunnen maken.

>> Herkent u bewegingen, in het klein of in het groot, die u doen denken aan de draak?

Het kind

De vrouw met hemelse allure staat op het punt om te bevallen van een kind. In al die kosmisch grote bewegingen komt er een kind. Veel kwetsbaarder kun je het niet vinden in al dit geweld. Het kind zal een herder zijn, een goede herder die zijn schapen weidt en zal beschermen. Dat is een heel ander beeld dan de draak die om zich heen slaat. God grijpt in om dit kind te beschermen. Als vanzelfsprekend is dit Jezus, voortgebracht door de gemeenschap die bij God hoort. Hij heeft een ijzeren staf, hij is niet krachteloos, maar staat voor heel iets anders dan de draak. God beschermt hem.

>> Hoe zou u dit verhaal vinden als kerstverhaal? En welke accenten zouden dan anders zijn dan in het kerstverhaal zoals u dat kent (bijvoorbeeld uit Lucas 2)?

De vrouw moet vluchten naar de woestijn, een ruige en onherbergzame omgeving. De gemeenschap van God hoeft hier en nu niet te rekenen op het 'Zwitserleven-gevoel'. Maar het is wel een omgeving waar God hen voedt.

>> Op welke manier kan dit verhaal een verhaal van hoop voor u zijn?

Stille tijd

God had in de woestijn een plaats voor haar gemaakt. (Openbaring 12:6)

Open uw hart en ontvang het als een woord van God. Wees vijf minuten stil en vraag u af wat de Geest u wil zeggen of als u het anders wilt zeggen: wat roept deze tekst bij u op? Geef elkaar daarna gelegenheid om te delen wat u ontvangen hebt.

Afronding

Zing Lied 659, 'Kondigt het jubelend aan' (vers 4), lied 605, 'De toekomst is al gaande', lied 91a, 'Wie in de schaduw Gods mag wonen', lied 443, 'De engel Gabriël komt aangesnelde' of lied 968, 'De ware kerk des Heren'.

Bijeenkomst 6 - Openbaring 12:7-17

Ontmoeting

Lied en gebed

Zing lied 695, 'Heer, raak mij aan met uw adem' en spreek daarna een gebed uit.

Introductie op het thema

Het verhaal van de vrouw, de draak en het kind gaat verder. De draak is de hemel uitgegooid en op aarde geworpen. Dat wordt een felle strijd voor vrouw, en al de mensen die bij haar horen op de aarde.

In gesprek met de Bijbel

Voor hen die leven met de focus op de hemel (de plaats waar God woont, dat is dus meer dan het hiernamaals) klinkt een luide stem (vers 10-12a). Er klinkt een lofprijzing aan God. Zij vierten de overwinning op de draak. Dat nodigt uit om mee te zingen, zelfs vanuit een werkelijkheid die er zo anders uitziet. Want dat laatste was helder voor de ontvangers van Openbaring, en dat beschrijft dit visioen ook. Dit is immers geschreven voor de gemeente in verdrukking.

Als we zingen, in het bijzonder bij lof- en aanbiddingsliederen, zingen we over een werkelijkheid die we vaak niet zien. We zingen tot Degene op wie we hopen en vertrouwen. Zingen kan je uittillen boven de alledaagse werkelijkheid en kan kracht en hoop geven. Soms is het ingewikkeld om erin mee te komen, omdat je hoop en vertrouwen kunnen wankelen, of afwezig zijn.

>> Hoe vindt u het zelf om lof- en aanbiddingsliederen te zingen? Wat doet het met u?

De aanklager die broeders en zusters onophoudelijk bij God aanklaagde ('Die is niet goed genoeg, die is een hypocriet, dat geloof stelt niets voor, die heeft een bedenkelijk verleden', enz.) is ten val gebracht. De gemeenschap in zwaar weer heeft hem ten val kunnen brengen dankzij het bloed van het Lam, dankzij hun getuigenis en hun aanvaarding van de dood. Het beeld 'bloed van het Lam' kan verwijzen naar het lam (in Exodus) dat de uittocht uit Egypte mogelijk maakt. Het Griekse woord voor *lam* verwijst naar een bokje, één die de kudde leidt, waar stootkracht van uitgaat, een krachtig dier. Het lam staat tegenover het beest waar ook vaak sprake van is in Openbaring. Het bloed laat zien dat het lam er niet zonder kleerscheuren vanaf is gekomen. Hier verwijst het naar het lam dat zichzelf in opofferende liefde heeft gegeven en de dood heeft overwonnen. In een heel kort en krachtig beeld beschrijft Johannes hier de overwinning van Christus op het kwaad en beschrijft tegelijkertijd dat het dwars door lijden heen gaat. Zij die niet ten val zijn gebracht, hebben de lof gezongen, geloofd in het bloed van het lam en het woord van hun getuigenis. Ze hebben zich uitgesproken over wie ze na willen volgen en door wie ze hun leven willen laten inspireren. Wie zich uitspreekt, laat zien dat hij ergens op aanspreekbaar is en ergens voor wil staan. Wie zich niet uitspreekt en geloof enkel in zijn binnenwereld beleeft, heeft voor zichzelf veel meer mogelijkheden om te marchanderen. Hij is niet er niet op aanspreekbaar en het geeft minder houvast. De gemeenschap heeft kunnen overwinnen door het bloed van het lam (ze wisten in wie ze geloofden), door hun getuigenis (ze hebben zich uitgesproken) en waren niet aan het leven gehecht, maar hadden de dood aanvaard (of anders vertaald: *Ze hebben hun leven niet liefgehad tot in de dood*). Wie de dood aanvaardt, is veel minder kwetsbaar voor alle angsten en bedreigingen in het leven. Wie per se aan het leven wil vasthouden, kan duizend doden sterven vanwege alles wat kan gebeuren. Wie ooit is opgestaan in een nieuw leven, is al een keer gestorven. Hij heeft erkend dat zijn leven niet van hemzelf is maar van God, en heeft daarmee afstand genomen van het idee dat zijn leven van hemzelf is. Wie zo kan leven, heeft een grote vrijheid gekregen. En dat maakt die gemeenschap onaantastbaar voor de draak. Geloof, getuigenis en de dood aanvaarden kunnen je een grote kracht en standvastigheid geven in het leven.

>> Welke van deze drie herkent u als krachtbron en welke zou u graag meer willen ontwikkelen?

De vrouw wordt bijgestaan. Ze krijgt vleugels van een grote adelaar en de tijd van verdrukking is te overzien, 'drieënhalve tijd'. Er komt een einde aan. Maar ondertussen gaat de draak te keer. En hij, als aap van God, imiteert God. Er komt een rivier uit zijn bek, maar het is een verwoestende rivier. Een heel andere dan die klinkt vanuit Jesaja 66:12, 'Ik laat de vrede als een rivier naar haar toe stromen.' De draak probeert God na te doen met de bedoeling mensen te verleiden en de aarde te verwoesten. Waar het om gaat is duidelijk: de onderwereld is gevaarlijk, maar niet almachtig, want hij balanceert al op het randje. Later zal in Openbaring 21:1 klinken *en de zee was niet meer*. Dan is de zee, de schuilplaats van ellende, waar het beest uit kwam en waar de draak op het randje staat, helemaal weg. Maar zover is het nu nog niet.

>> Welk beeld of welke gedachte zou u uit Openbaring 12 als bron van hoop willen vasthouden? En stel dat dit verhaal de creativiteit prikkelt om er thuis mee aan de slag te gaan, dan is de groep de volgende keer vast benieuwd naar wat u gemaakt of gedaan hebt.

Stille tijd

Maar de vrouw kreeg de twee vleugels van de grote adelaar om naar haar plaats in de woestijn te vliegen, waar gedurende een tijd en twee tijden en een halve tijd voor haar gezorgd zou worden, buiten het bereik van de slang. (Openbaring 12:14)

Open uw hart en ontvang het als een woord van God. Wees vijf minuten stil en vraag u af wat de Geest u wil zeggen of als u het anders wilt zeggen: wat roept deze tekst bij u op? Geef elkaar daarna gelegenheid om te delen wat u ontvangen hebt.

Afronding

Zing lied 766, 'Ik zag een nieuwe hemel zich verheffen', lied 727, 'Voor alle heil'gen in de heerlijkheid', lied 728, 'De heiligen, ons voorgedaan', lied 747, 'Eens komt de grote zomer' of lied 755, 'Toch overwint eens de genade.'

Bijeenkomst 7 - Klaagliederen 3:1-29

Ontmoeting

Lied en gebed

Zing lied 281, 'Wij zoeken hier uw aangezicht' en spreek daarna een gebed uit.

Introductie op het thema

'Niet klagen maar dragen en bidden om kracht.'

Met opgeheven hoofd hebben talloze mensen zich niet laten kennen en zijn stug doorgedaan. Het lijden zou hen er niet onder krijgen en ze zochten kracht bij God. Het is een instelling die veel mensen heeft geholpen. Maar dat hoeft niet het hele verhaal te zijn. Eén keer per jaar klonken de Klaagliederen in de traditie van Israël. Het boek werd gelezen op de jaarlijkse vasten- en rouwdag waarop men onder meer de verwoesting van de tempel in Jeruzalem in 586 voor Christus herdenkt. Deze dag is een jaarlijkse rouwdag geworden waarop allerlei rampen uit de joodse geschiedenis herdacht worden.

>> In onze traditie hebben we enerzijds een nationale 'rouwdag', namelijk de dodenherdenking op 4 mei, en anderzijds in de kerkelijke traditie de Goede Week waarin we nadrukkelijk stil staan bij het lijden van Jezus, en daarbij aan al diegenen die lijden. Welke rol speelt het voor u dat er zulke traditionele momenten zijn waarop er ruimte is voor rouw, lijden en klagen?

In gesprek met de Bijbel

Wij zijn tot nu toe diverse keren bijbelgedeelten tegengekomen met moeilijke, chaotische, wanhopige situaties. Dat is ditmaal niet anders, behalve dat de klacht nu erg bitter is. De dichter ervaart God als tegenstander.

>> Is dit een herkenbare ervaring of staat dit ver bij u vandaan?

Net als in de Psalmen beschrijft de dichter niet in dogmatische termen hoe God is, maar vanuit de beleving. Het gaat om een ervaring voor een bepaald moment in een bepaalde situatie. Dit betekent niet

dat hij altijd zo naar God kijkt, laat staan dat God werkelijk zo zou zijn. In de weg die de dichter met God gaat, ervaart hij God nu als een tegenspeler.

>> Hoe zou u het vinden om met de dichter mee te zingen?

Alles wat de dichter bitter smaakt, uit hij. Maar dan komt er een ommekeer in de verzen 18-21. Het is alsof hij zichzelf naast alle ellende ook iets anders te binnen wil brengen, namelijk dat Gods ontferming geen grenzen kent. De dichter kan niet leven met een God die zich tegen hem keert, en kan dat niet rijmen met wat hij ook geleerd heeft over God. Dan lichten de verzen 22-26 als pareltjes op. Vers 23 nodigt uit om iedere morgen na te denken welke weldaden God schenkt en om stil te staan bij de vraag waaruit de trouw van God blijkt.

>> Soms krijg je het advies dat het goed zou zijn om iedere dag drie punten op te schrijven waar je dankbaar voor bent. Dat helpt om ondanks van alles ook naar het positieve te kijken. Vers 23 nodigt uit om te bedenken wat God je schenkt. Bedenk eens voor uzelf welke 'weldaden' u ziet van God, of waaruit Gods trouw voor u blijkt. U kunt dit met elkaar delen.

>> In vers 27 draagt de dichter een zienswijze aan waar de meningen wellicht over kunnen verschillen. De dichter zegt dat het goed is als een mens zijn juk draagt in zijn jeugd. Hoe kijkt u daar tegenaan?

Stille tijd

Ik besef: mijn enig bezit is de HEER, al mijn hoop is op hem gevestigd. (Klaagliederen 3:24)

Open uw hart en ontvang het als een woord van God. Wees vijf minuten stil en vraag u af wat de Geest u wil zeggen of als u het anders wilt zeggen: wat roept deze tekst bij u op? Geef elkaar daarna gelegenheid om te delen wat u ontvangen hebt.

Afronding

Zing lied 885, 'Groot is uw trouw, o Heer', lied 903, 'Zou ik niet van harte zingen', lied 207, 'De trouw en goedheid van de Heer' (op melodie 'Het nieuwe daglicht staat ons borg') of lied 1003, 'Stil is de straat'.

Bijeenkomst 8 – Marcus 4:35-41

Ontmoeting

Lied en gebed

Zing lied 283, 'In de veelheid van geluiden' of lied 1005, 'Zoekend naar licht' en spreek daarna een gebed uit.

Introductie op het thema

Tijdens een gesprek over David en Goliath vraagt iemand: "Zou je nog als zo'n jonge David kunnen geloven die vol vertrouwen de reus Goliath tegemoet treedt, of is dat niet meer van deze tijd?" Als ik zeg dat je inderdaad zo kunt vertrouwen als een David, is ze wat verbaasd. Ze ziet dat er tegenwoordig vaak aandacht is voor twijfel, maar hoort minder over vertrouwen.

Het verhaal van de storm op het meer raakt aan twijfel en vertrouwen. We gaan daar verder over in gesprek, maar even als opwarmer een vraag: bent u iemand die meer twijfel zou moeten toelaten of juist meer vertrouwen? Voor beide mogelijkheden is moed nodig.

In gesprek met de Bijbel

Chaos en rust

In Openbaring 12:18 kwamen we de draak tegen die op het strand van de zee stond en zag dat het beest uit de zee kwam (Openbaring 13:1). Dit verwijst naar de beleving van de zee in de bijbelse traditie. Het is de plaats waar de chaos huist, monsters, beesten en draken hun thuis hebben. Een onherbergzame plaats. Als de leerlingen in de boot zitten met Jezus en op het meer varen, steekt de storm op. Voor degenen die dit verhaal lezen, is het niet enkel een weersverschijnsel wat Marcus beschrijft, maar horen zij hierin ook die angstaanjagende chaos. Die chaos waar God bij de schepping overigens orde in brengt (zie Genesis 1:2 met het hoopvolle woordje 'maar' in de NBV). Marcus appelleert aan de angst die chaos kan oproepen in het leven van mensen.

De leerlingen proberen te redden wat er te redden valt tijdens de storm, maar uiteindelijk gaan ze naar Jezus die rustig ligt te slapen. Ze maken hem wakker en roepen: "Meester, kan het u niet schelen dat we vergaan?"

>> Wat roept het bij u op dat Jezus rustig ligt te slapen?

>> Hoe vindt u het dat die uitroep van de leerlingen in de Bijbel staat?

>> Herkent u die uitroep? Als u wilt, vertel eens.

Vertrouwen en twijfel

De rust van Jezus kan de vraag oproepen of hij wel betrokken is bij zijn leerlingen. Maar tegelijkertijd zit hij in hetzelfde schuitje als de leerlingen. Als de leerlingen vergaan, vergaat hij ook. Dat kan betekenen dat hij erg moe is van alle werkzaamheden. Maar hij kan ook vol vertrouwen zijn en niet bang voor de 'chaosmachten'. De leerlingen hebben Jezus gewekt en nu hij wakker is, stilt hij de storm. Hij schept orde in de chaos. Vervolgens stelt hij een vraag: "Waarom hebben jullie zo weinig moed? Geloven jullie nog steeds niet?"

'Geloven' in de Bijbel kun je ook heel goed vertalen met 'vertrouwen'. En dat is in dit geval misschien zinnvoller, want 'geloven' roept vaak de associatie op of mensen in de juiste leerstellingen geloven. Ze schetsen een beeld van God en zeggen dan of ze daar al dan niet in geloven of kunnen geloven. Of ze zeggen dat ze wel geloven dat er iets is, maar dat wil dan niet zeggen dat het 'iets' ook invloed op hun leven heeft. Bij 'geloven' kan dat iets afstandelijks zijn, terwijl het er bij 'vertrouwen' om gaat dat je je verbindt aan iets of iemand.

Soms kunnen mensen zeggen dat ze zonder twijfel in God geloven. De vraag is dan of ze hun vertrouwen ook vinden in God, of dat ze hun eigen onzekerheid overschreeuwen door krampachtig aan vertrouwde geloofsuitspraken vast te houden. Hierbij hoort de uitspraak: "Als je dat niet meer gelooft, waar blijf je dan?"

'Vertrouwen' durft zogenaamde zekerheden los te laten. Het ligt dicht bij het gedicht 'Hoop' van Havèl: het rekent niet op succes maar vertrouwt erop dat iets goed is. 'Vertrouwen op God' betekent dat iemand zich durft toe te vertrouwen aan God, en het eigen leven durft los te laten. Het gaat het leven aan met de instelling: "Kome, wat komt", in het vertrouwen dat God niet loslaat het werk dat zijn hand begonnen is, hoe dit er ook uit zal zien. In het vertrouwen dat God de schepper in de chaos is, ongeacht of wij dat kunnen zien of niet.

Tegenover een vast geloof in God staan mensen die aangeven vooral te twijfelen. Twijfel kan heel veilig zijn. Het kan een manier zijn waardoor je je niet hoeft te binden, je niet kunt falen en je als een toeschouwer naar het geloof kunt kijken. Als andere mensen onderuit gaan, kun je met een hele genuanceerde blik zeggen dat je dit al aan zag komen. Op deze manier is een twijfelende houding een masker van je eigen zekerheden niet los durven laten. De uitdaging is dan om te leven in vertrouwen, ongeacht wat dit betekent voor je eigen reputatie, en zo van toeschouwer speler te worden. Twijfel kan aan de andere kant ook een motor zijn die je voortstuwt op je weg met God. Ieder antwoord roept een nieuwe vraag op. Door steeds te blijven zoeken, ontdek je steeds iets meer van het mysterie van God. Deze zoektocht, gedreven door twijfel, sluit vertrouwen niet uit. Deze twijfel kan juist z'n plek hebben als iemand zich met huid en haar durft over te geven aan deze zoektocht, in het vertrouwen dat God niet loslaat wat zijn hand begon.

- >> Zijn de twee manieren die lijken te gaan over vertrouwen, maar eigenlijk gaan over het maskeren van eigen onzekerheid herkenbaar (namelijk stevig vasthouden aan geloofsregels of verschuilen achter een twijfelende houding)? Bespreek deze twee houdingen eens. Herkent u deze houdingen om u heen?
- >> Als u naar uzelf kijkt, waar bent u dan geneigd om zekerheid te zoeken? In vaste geloofsregels, in een veilige, twijfelende houding of ergens anders in?
- >> Wat zou u antwoorden op Jezus' vraag: "Waarom hebben jullie zo weinig moed? Geloven jullie nog steeds niet?"
- >> Wat kan u helpen op de weg van vertrouwen?

Een aardig detail bij het verhaal is dat er meerdere boten het meer op gaan. De mensen in de andere boten maken dezelfde storm mee en maken mee dat de zee en de wind weer rustig worden. Maar zij zullen aan de overkant een heel ander verhaal vertellen, want zij hebben niet in de boot bij Jezus gezeten. Dezelfde gebeurtenissen en levenslopen geven niet dezelfde ervaringen.

Stille tijd

Wie is hij toch, dat zelfs de wind en het meer hem gehoorzamen? (Marcus 4:41)

Open uw hart en ontvang het als een woord van God. Wees vijf minuten stil en vraag u af wat de Geest u wil zeggen of als u het anders wilt zeggen: wat roept deze tekst bij u op? Geef elkaar daarna gelegenheid om te delen wat u ontvangen hebt.

Afronding

Zing lied 90a, 'O God, die droeg ons voorgeslacht', lied 917, 'Ga in het schip, zegt Gij' of lied 909, 'Wat God doet, dat is welgedaan'.

Bijeenkomst 9 – Romeinen 8:18-30

Ontmoeting

Lied en gebed

Zing lied 756, 'Laat komen, Heer, uw rijk' of lied 1005, 'Zoekend naar licht' en spreek daarna een gebed uit.

Introductie op het thema

Het liedje *Het komt allemaal wel weer goed* van Brigitte Kaandorp is een echte meezinger. Via een vrolijke melodie en een opwekkend refrein bezingt ze in de coupletten allerlei vreselijke situaties (crisis, aftakeling, ziekte en dood). Om vervolgens weer uit volle borst met de hele zaal te zingen dat het allemaal wel weer goed komt. <https://www.youtube.com/watch?v=kW5yxxk8>

Wat doet zo'n liedje met u? Neemt u het serieus of niet? Is het vooral om te lachen of is er een onderlaag in het lied waar u iets mee kunt?

In gesprek met de Bijbel

Schepping

We stappen midden in een brief van Paulus. In deze brief werkt hij Romeinen 1:16 uit: 'Voor dit evangelie schaam ik mij niet, want het is Gods reddende kracht voor allen die geloven, voor Joden in de eerste plaats, maar ook voor andere volken.' Aan de ene kant werkt Paulus de verhouding tussen Joden en de andere volken uit. Aan de andere kant spreekt hij over de destructieve kracht van de zonde en de verlossing in Christus. Christus navolgen betekent ook delen in zijn lijden, en zo komt Paulus in vers 18 uit. Hij is ervan overtuigd dat het lijden in deze tijd in geen verhouding staat tot de hoopvolle toekomst. En dan komt hij tot de hoogst actuele woorden over de schepping. De schepping ziet uit naar het moment dat de kinderen van God ook daadwerkelijk kinderen van God zijn en de schepping ook zelf verlost zal worden. Want de schepping 'zucht en lijdt' en ook 'wij zuchten in onszelf in afwachting van de openbaring dat we kinderen van God zijn'.

Paulus zal in zijn tijd geen milieuproblematiek hebben gekend. Hij zal bij het 'zuchten van de schepping' aan iets anders hebben gedacht dan aan het klimaat dat verandert en een aarde die in een hoog tempo uitgeput wordt. De schepping zucht, zolang mensen niet met de schepping omgaan zoals God dat bedoeld heeft. De Tien Woorden, samengevat door Jezus in het liefhebben van God en de naaste, geven een goede richtlijn voor een omgaan met de schepping in de ruimste betekenis van het woord. Maar in deze tijd kan het haast niet anders dan dat je bij het 'zuchten van de schepping' ook denkt aan het uitputten van de aarde, aan dieren die tot product zijn gemaakt en grondstoffen die in een mum van tijd worden verbruikt.

Heel de schepping doet mee en is betrokken bij de 'openbaring van de kinderen van God'.

>> Wat betekent het voor u dat heel de schepping betrokken is bij de 'openbaring van de kinderen van God'?

>> Wat ziet u in uw gemeente van het bewust omgaan met de schepping? En wat vindt u daarvan?

Zuchten

Het werkwoord 'zuchten' komt verschillende malen in het gedeelte voor: de schepping zucht (vers 22), wij zuchten (vers 23) en de Geest pleit voor ons met woordloze zuchten (vers 26). Er wordt heel wat geleden doordat we op allerlei manieren niet leven zoals God dat bedoeld had voor zijn schepping. Het zuchten is ongetwijfeld herkenbaar. Maar in het zuchten zijn we niet alleen. Op de momenten dat wij niet weten wat we moeten zeggen 'pleit de Geest voor ons met woordloze zuchten'. De kunst is om in al dat zuchten te blijven vertrouwen en hopen op God en op de redding die hij met Christus wil schenken.

>> Hoe vindt u het dat de Geest zelf voor ons pleit?

Liefhebben

Paulus is ervan overtuigd dat het lijden in geen verhouding staat tot de luister die geopenbaard wordt. Hij ziet uit naar de verlossing van het kwade dat bederf geeft ('vergankelijkheid' in vers 21 kan ook met 'bederf' vertaald worden). En hij vervolgt dat voor wie God liefhebben alles bijdraagt aan het goede (vers 28). Dit is een vers dat mensen nogal eens ontactisch hebben gebruikt. De een zei dan tegen de ander, die zwaar in de ellende zat, dat het wel mee zou werken ten goede. Niet zelden schoot dat iemand in het verkeerde keelgat. Het is een vers dat iemand zichzelf mag toeëigenen en wat iemand zelf kan belijden, maar niet als woord in de mond gelegd mag worden bij iemand die in de ellende zit. Ook is het goed om te bedenken dat wat wij ervaren als 'goed' niet per se hetzelfde is als 'het wordt weer dezelfde toestand als voor de ellende'. Het 'goede' waar Paulus over spreekt, kan veel ruimer zijn dan wat voor iemand persoonlijk voordelig is. Het is een tekst die uitdaagt om bij het terugblikken op ontwikkelingen in je leven je af te vragen hoe God hierin aanwezig is en hoe het kan meewerken aan het goede. Uiteindelijk wil deze tekst een handreiking zijn in het zoeken voor Gods aangezicht naar de betekenis van ervaringen.

>> Wat roept deze tekst ('voor wie God liefhebben ... draagt alles bij aan het goede') bij u op?

>> Hoe vindt u het om naar ervaringen in uw leven te kijken en u af te vragen hoe dat kan meewerken aan het goede?

>> Wilt/kunt u voorbeelden noemen uit uw eigen leven waarbij u deze tekst kunt beamen of juist niet?

>> Als u terugkijkt op een avond met Romeinen 8:18-30, vindt u dan zo'n liedje van Brigitte Kaandorp passend bij Romeinen 8? Waarom wel of niet?

Stille tijd

De schepping ziet er reikhalzend naar uit dat openbaar wordt wie Gods kinderen zijn. (Romeinen 8:19)

Open uw hart en ontvang het als een woord van God. Wees vijf minuten stil en vraag u af wat de Geest u wil zeggen of als u het anders wilt zeggen: wat roept deze tekst bij u op? Geef elkaar daarna gelegenheid om te delen wat u ontvangen hebt.

Afronding

Zing lied 612, 'Wij komen als geroepen', lied 695, 'Heer, raak mij aan met uw adem', lied 130c, 'Uit de diepten roep ik u', Psalm 130, 'Uit diepten van ellende', Psalm 42, 'Evenals een moede hinde', lied 1008, 'Rechter in het licht verheven' of lied 1006, 'Onze Vader in de hemel'.

Overig

We hebben een seizoen gesproken over Verhalen van Hoop vanuit de Schrift. Maar ook in het huidige leven komen we verhalen van hoop tegen. Zou u eens na willen denken over de vraag welk verhaal van hoop u dit seizoen bent tegen gekomen en welke u de volgende keer zou willen delen?

Bijeenkomst 10 – Romeinen 8:31-39

Ontmoeting

Lied en gebed

Zing lied 967, 'Zonne der gerechtigheid' en spreek daarna een gebed uit.

Introductie op het thema

Deze bijeenkomst is de laatste in de serie van Verhalen van Hoop. Daarom voor deze bijeenkomst drie onderdelen: een onderdeel dat stilstaat bij het slot van Romeinen 8, een onderdeel waarin groepsleden verhalen van hoop met elkaar delen en een onderdeel waarin de groep terugblijkt op het afgelopen seizoen en wat dit gebracht heeft. Het is aan de groep om de volgorde hiervan te bepalen.

In gesprek met de Bijbel

Sommige mensen vallen over het woordje 'uitverkoren' (vers 33). Daarbij is het goed om te bedenken dat God zijn liefde persoonlijk adresseert. In de Bijbel is Hij geen algemeen Zijnde die in het algemeen voor liefde staat. God roept mensen persoonlijk, Israël is als volk uitverkoren en later roept Jezus zijn leerlingen persoonlijk. De bijbelse traditie is een persoonlijke traditie, zonder overigens daarmee anderen buiten te sluiten. 'Uitverkoren zijn' betekent niet dat anderen verworpen zijn (vergelijk Amos 9:7). En daarbij komt dat 'uitverkoren zijn' altijd een opdracht inhoudt: om tot een zegen van anderen te zijn (vergelijk 1 Petrus 2:9).

>> Proef even het verschil tussen: 'God heeft iedereen lief' of 'God heeft jou lief'. Hoe zou u het verschil verwoorden? Maakt het u uit?

In het slot van Romeinen 8 getuigt Paulus van zijn vertrouwen op God en vertelt wat dit voor hem betekent. Voor hem staat als een paal boven water: niets kan hem scheiden van de liefde van God. En gezien alle omstandigheden die hij beschrijft (vers 35-39) is één ding voor hem het allerbelangrijkste: te weten nooit gescheiden te worden van de liefde van God. En omgekeerd, geborgen in de liefde van God, kan hij alles aan. De zichzelf gevende liefde van God die hij ervaart en waar hij in gelooft, bepaalt de zin van zijn leven. Daar kan geen goede gezondheid of een lang leven tegen op.

>> Wat betekent het voor u dat u nooit gescheiden kunt worden van Gods liefde?

Verhalen van hoop

In het afgelopen seizoen hebben we op allerlei manier stilgestaan bij verhalen van hoop. In de Bijbel zagen we dat de verhalen van hoop altijd ontstaan vanuit de diepte. Verschillende 'diepten' passeerden: leven in een chaotische situatie privé of juist in de maatschappij, bedreigingen van buitenaf, innerlijk verlies aan vertrouwen, een vertwijfeld afvragen of God een tegenstander is, zuchten van de schepping en/of jezelf. In al die donkere situaties bloeide hoop op, als een bloem uit het asfalt. We horen verhalen van hoop uit het verleden, maar gelukkig zijn er ook verhalen van hoop vandaag de dag. Deel eens met elkaar welk huidig verhaal van hoop u tegenkomt. Vertel eens hoe u dat nu inspireert.

Terugblik

Als u terugkijkt op dit seizoen, op de bijbelgedeelten, de gesprekken en uw eigen overdenken, wat blijft u dan vooral bij? Wat neemt u mee uit dit seizoen? En hoe gaat u dit vasthouden?

Stille tijd

Ik ben ervan overtuigd dat dood noch leven, engelen noch machten noch krachten, heden noch toekomst, hoogte noch diepte, of wat er ook maar in de schepping is, ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, die hij ons gegeven heeft in Christus Jezus, onze Heer. (Romeinen 8:38-39)

Open uw hart en ontvang het als een woord van God. Wees vijf minuten stil en vraag u af wat de Geest u wil zeggen of als u het anders wilt zeggen: wat roept deze tekst bij u op? Geef elkaar daarna gelegenheid om te delen wat u ontvangen hebt.

Afronding

Zing lied 902, 'Is God de Heer maar voor mij', lied 286, 'Waar de mensen dwalen in het donker', Psalm 42,3, 'Hart onrustig, vol van zorgen' of lied 657, 'Zolang wij ademen'.